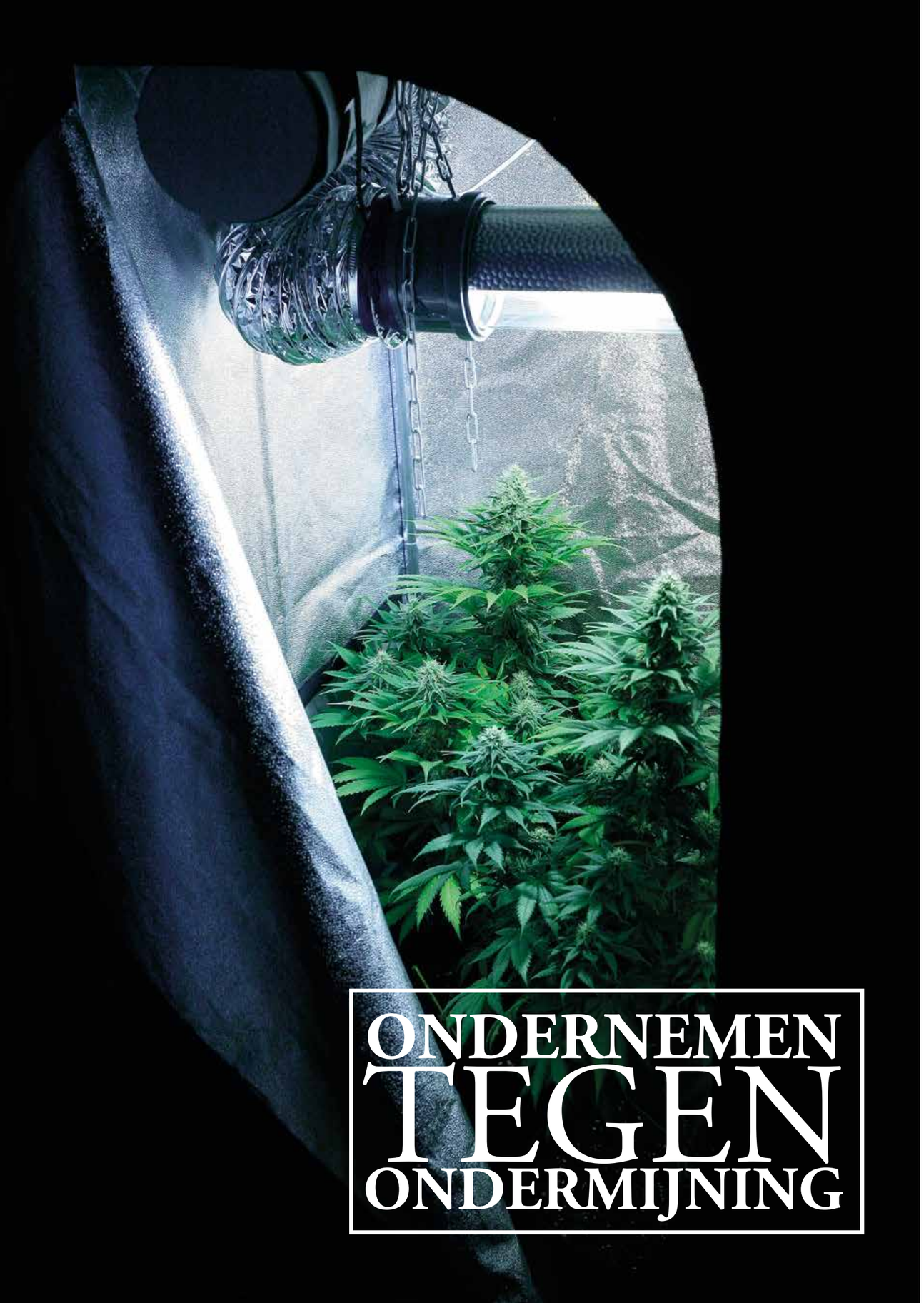

ONDERNEMEN TEGEN ONDERMIJNING

OP 16 SEPTEMBER VERSCHEEN EEN UITGEBREID ARTIKEL IN HET EINDHOVENS DAGBLAD OVER DE WERKSTRAF EN MAXIMALE GELDBOETE DIE DE EINDHOVENSE OUD-EIGENAAR VAN COFFEE-SHOP GRASSHOPPER DOOR DE POLITIERECHTER WERD OPGELEGD VOOR VALSHEID IN GESCHRIFTE. DE MAN IS ONDERWERP VAN EEN GEZAMENLIJKE OPERATIE VAN VERSCHILLENDE OVERHEIDS-PARTNERS OM GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT TEGEN TE GAAN. DOOR CRIMINELEN EN HUN ZAKELIJKE CONTACTEN IN DE SPOT-LIGHTS TE ZETTEN, WORDT DE VAAK ONZICHTBARE VERMENGING VAN ONDER- EN BOVENWERELD ZICHTBAAR GEMAAKT. DEZE ZAAK MAAKTE GOEIE ZAKEN NIEUWSGIERIG: HOE KAN DIE ZOGEHETEN ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT EINDHOVENSE ONDERNEMERS RAKEN? EN HOE ZORG JE DAT JIJ HIER NIET ONBEWUST AAN BIJDRAAGT?

Wat is ondermijnende criminaliteit nou precies? De symptomen ervan zien we bijna dagelijks in het nieuws. Denk aan artikelen over hennep-kwekerijen in woonwijken, afpersing in de horeca door criminele motorclubs en uitbuiting van buitenlandse werknemers. Ondermijnende criminaliteit zorgt voor vermenging tussen de onderwereld en de bovenwereld. Criminelen willen zo veel mogelijk geld en macht vergaren met onder meer hennepteelt, mensenhandel, milieucriminaliteit, fraude en witwassen. Voor hun business zijn criminelen afhankelijk van allerlei legale voorzieningen en sectoren in de bovenwereld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de noodzakelijke legale logistieke voorzieningen, infrastructuren, technische expertise en de overheid als vergunningverlener. Je kunt zelf ook zaken herkennen die kunnen duiden op activiteiten en investeringen van criminelen. Bijvoorbeeld een recreatiepark waar zich steeds meer louche types vestigen om er hun illegale praktijken uit te voeren, de winkelstrip waar de recessie behoorlijk heeft huisgehouden waardoor verschillende ondernemers hun deuren moesten sluiten en waar nu allerlei duistere onderneminkjes voor teruggekomen zijn. Stuk voor stuk voorbeelden van ondermijnende criminaliteit.

BEWUST OF ONBEWUST IN DE ONDERWERELD

Ondernemers kunnen bewust en onbewust de onderwereld faciliteren. De Eindhovense multinational Philips raakte bijvoorbeeld verstrikt

"We zien dat er vastgoedeigenaren zijn met veel bezit, die kamers en appartementen voor hoge prijzen verhuren. Al dan niet via een tussen-persoon. Ze maken zich niet zo druk over de veiligheid van de bewoners. Dat blijkt wel uit de controles die we nu als gemeente uitvoeren in dit soort panden. Als ouder van studerende kinderen zou je niet willen dat je kind in zo'n pand woont. We moeten er dan ook samen voor zorgen dat we dit soort pandjesbazen niet faciliteren." Rob van Gijzel, Burgemeester gemeente Eindhoven

"Zonder hulp van de bovenwereld geen succesvolle onderwereld. Criminelen hebben de expertise en diensten van ondernemers nodig voor het succes van hun kwalijke zaken. Iedereen die hen daarbij kan helpen, is bruikbaar en loopt dus het risico in de fuik van criminelen te zwemmen. Eén keer wegkijken, één verleiding niet weerstaan kost je meestal de allerhoogste prijs: je vrijheid. " Henny Schilders, hoofd RIEC Zeeland-Brabant

in het web van de onderwereld. Het bedrijf leverde grote hoeveelheden lampen voor de wietteelt. Medewerkers van het bedrijf werden lastig gevallen en Philips sloot in reactie hierop een overeenkomst voor het leveren van een partij lampen. Daar stond tegenover dat de afnemer Philips en haar medewerkers op geen enkele wijze meer zou benaderen. “In tegenstelling tot de gemaakte afspraken worden wij al maanden, vaak dagelijks, door de afnemer via mail, bij onze gebouwen en zelfs op het huisadres van Philips-mensen lastiggevallen, geïntimideerd en bedreigd met als doel het opnieuw leveren van lampen”, aldus de persverklaring van Philips.
Ook kleine ondernemers zijn het doelwit van criminelen. Van leasebedrijven tot makelaars en van stratenmakers tot administratie-kantoren. Een voorbeeld: verhuurmakelaars die hun huurders onvoldoende screenen kunnen hun panden onbewust verhuren aan mensen die de ruimten misbruiken voor illegale prostitutie, uitbuiting of wietplantages. Criminelen weten welke makelaars minder zorgvuldig zijn en maken hier misbruik van. De onderwereld heeft een ondernemer snel in zijn greep. Weet dat je maar één keer ‘nee’ kunt zeggen. Voorkom dat je de onderwereld in getrokken wordt, na een eerste kleine misstap ben je al chantabel.

EEN VUIST MAKEN TEGEN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Het gaat de overheid om meer dan het opsporen en vervolgen van criminelen. Criminaliteit is niet meer enkel het probleem van de politie en het Openbaar Ministerie. Het gaat om de bestrijding van een maatschappelijk vertakte criminele ‘industrie’ en dat vraagt om samenwerking. Overheidspartners als politie, Belastingdienst, gemeente, provincie en Openbaar Ministerie hebben daarom hun krachten gebundeld. Binnen het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) brengen ze informatie en expertise bij elkaar. Dat leidt tot een beter inzicht in de onderwereld en een betere bestrijding ervan.

“Hoe pak je ondermijnende criminaliteit aan? Op alle fronten: hoe breder onze blik, hoe breder de aanpak. Het gecombineerd inzetten van bestuurlijke, fiscale en strafrechtelijke instrumenten loont. Het geheel is altijd meer dan de som der delen.” Nicole Leijten-Baetsen, Plv. Directeur Belastingdienst, Midden - en Kleinbedrijf Kantoren Eindhoven, Den Bosch, Oss en Tilburg

“Door met elkaar het onzichtbare zichtbaar te maken kunnen we een vuist maken tegen ondermijnende criminaliteit. Daar hebben we ook de mensen in de wijk en de ondernemers in de gemeenten voor nodig: zij zijn de ogen en oren die voor ons van groot belang zijn. In de meeste gevallen zullen we meerdere interventies tegelijkertijd nodig hebben om de ondermijning succesvol te ondermijnen. Het gaat erom dat we verder denken dan alleen onze eigen organisatie.” Simone Steendijk, Hoofd Operatiën politie Oost-Brabant en lid van de eenheidsleiding

“De verschillende onderdelen van de overheid treden op als een en hetzelfde bestrijdingsapparaat tegen de criminaliteit. Gericht op het verzieken van het ondernemingsklimaat voor de crimineel en zijn organisatie. De overheid wil toeslaan waar ze kan toeslaan om effectief te bereiken dat de crimineel niet kan ondernemen. Maar niet alleen de overheid: wij allemaal hebben een verantwoordelijkheid daar in. Ook bedrijven en burgers. Het gaat ook om onze eigen integriteit. Als wij weten of vermoeden dat er zich duistere zaakjes afspelen, dan hebben wij met zijn allen de plicht om dat in de openbaarheid te brengen. Pas als het zichtbaar is kunnen wij het met elkaar bestrijden. Niet een klik-samenleving maar een gezonde eerlijke integere samenleving. Dat willen we toch allemaal?” Bart Nieuwenhuizen, hoofdofficier van Justitie Openbaar Ministerie (Oost-Brabant)

De overheid wint echter zonder hulp van burgers en ondernemers niet de strijd tegen ondermijning. Ieder van ons komt dagelijks in aanraking met signalen van ondermijning.

HOE DOE JE ‘GOEIE ZAKEN’?

Het probleem van ondermijning is maatschappelijk vertakt dus de oplossing moet dit ook zijn. Hierbij kunnen ondernemers een belangrijke rol spelen. Door op te letten en signalen door te geven kan belangrijke informatie worden achterhaald.

Kartelvorming is iets waar je als ondernemer alert op kunt zijn. Hierdoor ontstaat oneerlijke concurrentie, wat strafbaar is. Zo werden in 2009 negen Eindhovense schildersbedrijven en een calculatiebureau beboet voor in totaal ruim 160.000 euro wegens kartelvorming. Valse concurrentie kan ontstaan wanneer bedrijven grote bedragen verdienen met criminele activiteiten en hierdoor hun reguliere handel onder de prijs gaan aanbieden. Dit verpest de markt voor eerlijke ondernemers.

Het verkrijgen van status kan voor criminelen een belangrijk doel zijn, ze verwachten als ‘gerespecteerd lid van de samenleving’ minder snel te worden gepakt. Steunen van het verenigingsleven is een manier om maatschappelijk respect af te dwingen en mogelijk zelfs geld wit te wassen. Denk hierbij aan sponsoring van bijvoorbeeld een voetbalclub en het steunen van goede doelen. Hierdoor kan een afhankelijkheidsrelatie met de onderwereld ontstaan waardoor clubs en maatschappelijke partijen door dergelijke financiële steun imagoschade oplopen.

Ook uitbuiting van personeel is een vorm van ondermijning. Werknemers onder schrijnende omstandigheden voor te weinig loon laten werken is strafbaar. Vaak gaat dit om uitbuiting van buitenlandse werknemers, geregisseerd
door criminele organisaties.

GEZOND WANTROUWEN

Gebruik je gezond verstand en wees alert, volg je onderbuikgevoel. Lijkt iets te mooi om waar te zijn, dan is dit waarschijnlijk ook zo.

Heb je signalen van ondermijnende criminaliteit zoals witwassen, mensenhandel, milieufraude of faillissementsfraude? Neem dan in vertrouwen contact op met het Team Criminele Inlichtingen (TCI) van de politie. Je gesprek met hen is vanaf het eerste moment anoniem en strikt vertrouwelijk. Bel met 0900-8844, noem niet je naam en laat je doorverbinden met het TCI. Om je anonimiteit te garanderen is het van belang dat je met niemand over dit contact spreekt. Alleen dan werkt geheimhouding en kan het TCI ervoor zorgen dat je anoniem blijft. Ook wanneer je mogelijk al in de onderwereld verstrikt bent geraakt en hieraan een einde wil maken kan je bellen met het TCI.